

Poročilo Notranje revizije za leto 2021

1. NAMEN PRIPRAVE LETNEGA POROČILA

V skladu s členom 281a. Zakona o gospodarskih družbah, 164. členom Zakona o bančništvu in 10. členom Listine o delovanju Notranje revizije v NLB d.d., mora Notranja revizija izdelati letno poročilo o notranjem revidiranju ter ga predložiti Upravi, Revizijski komisiji, Nadzornemu svetu in revizorju računovodskih izkazov, Uprava pa mora s tem poročilom in mnenjem Nadzornega sveta k poročilu seznaniti Skupščino delničarjev.

Z Letnim poročilom Notranja revizija obvešča Upravo, Nadzorni svet, Komisijo za revizijo, Skupščino delničarjev in revizorja računovodskih izkazov o:

- izjavi o nepristranskosti in neodvisnosti;
- uresničevanju letnega načrta dela;
- glavnih ugotovitvah opravljenih revizij poslovanja;
- oceni skladnosti prakse prejemkov s politiko prejemkov;
- izvajanju Programa zagotavljanja in izboljševanja kakovosti.

Poročilo vsebuje vse informacije, ki so navedene v 164. členu Zakona o bančništvu.

2. IZJAVA O NEPRISTRANSKOSTI IN NEODVISNOSTI

Dolžnosti direktorja Notranje revizije in notranjih revizorjev v NLB v zvezi z zagotavljanjem neodvisnosti in nepristranskosti, izogibanjem nasprotja interesov in poročanjem o nastanku kakršnihkoli okoliščin, ki bi lahko oslabile njihovo neodvisnost in nepristranskost, so opredeljene v Listini o delovanju Notranje revizije NLB d.d.

Neodvisnost Notranje revizije je vzpostavljena z njenim položajem podporne službe vodstva v organizacijski shemi NLB, funkcijsko ločenostjo od ostalih delov banke ter neposrednim poročanjem Upravi, Nadzornemu svetu in Komisiji za revizijo.

Pri določanju ciljev, področij in obsega notranjega revidiranja, opravljanju dela in poročanju je Notranja revizija neodvisna. Osebe, ki opravljajo naloge notranjega revidiranja, v banki ne opravljajo nobenih drugih nalog, ki bi lahko povzročile nasprotja interesov in oslabile njihovo nepristranskost. Prav tako nimajo neposredne odgovornosti ali pooblastil za odločanje o aktivnostih, ki jih revidirajo.

Direktor in notranji revizorji so pri svojem delu nepristranski in brez predsodkov. Potencialne grožnje neodvisnosti in nepristranskosti se obvladujejo na ravni posameznega revizorja, sprejetega posla ter funkcijske in organizacijske odgovornosti. Če sta neodvisnost in objektivnost ogroženi, mora direktor Notranje revizije takšne informacije čim prej razkriti Upravi, Nadzornemu svetu in Komisiji za revizijo.

Skladno s Kodeksom poklicne etike notranjega revizorja in Listino o delovanju Notranje revizije v NLB direktor Notranje revizije izjavi, da **so direktor Notranje revizije in notranji revizorji NLB v letu 2021 delovali neodvisno in da pri njihovem delovanju ni prišlo do okoliščin, ki bi oslabile njihovo nepristranskost.** V ta namen so direktor in vsi notranji revizorji podpisali izjavo, s katero so potrdili svojo neodvisnost in nepristranskost pri delu v letu 2021.

3. URESNIČEVANJE LETNEGA NAČRTA DELA

V letu 2021 je notranja revizija NLB uspešno zaključila **70 načrtovanih revizijskih pregledov** različnih področij delovanja Banke in Skupine, **od tega 25 pregledov poslovalnic, eno revizijo odvisne bančne članice skupaj z lokalnim revizorjem, pri več strateških projektih** pa je sodelovala v vlogi svetovalca. Sedem načrtovanih revizijskih pregledov je bilo preloženih zaradi objektivnih razlogov. 1.688 delovnih ur smo porabili za svetovanje vodstvu in drugim zaposlenim, 648 ur pa za nenačrtovane aktivnosti.

4. GLAVNE UGOTOVITVE REVIZIJ

Obravnavane so bile vse ugotovitve in priporočila, ki jih je izdala Notranja revizija, odgovorna področja so pripravila načrte ukrepov za blaženje povezanih tveganj.

Upravljanje tveganj

Proces ICAAP se ocenjuje kot zrel in se nenehno nadgrajuje v skladu s Smernicami ECB. Banka redno spremlja kapitalski položaj in ga obravnava na sejah Skupine za upravljanje kapitala in ALCO.

Postopek oblikovanja posamičnih rezervacij je trden ob ustrezni razmejitvi dolžnosti ter podprt z aplikacijo IT in pravočasnim pripoznavanjem rezervacij.

Upravljanje tveganj se sooča z obsežnim regulatornim poročanjem in nenehnimi spremembami regulativnega okvira ter posledično z izzivi glede dostopnosti in kakovosti podatkov. V zvezi z regulatornim poročanjem in kakovostjo podatkov je bilo ugotovljeno, da obstaja možnost izboljšav ali avtomatizacije ustreznih procesov.

Postopek spreminjanja statusa restrukturiranja ne deluje optimalno, zato je treba vzpostaviti dodatne ročne kontrole. Zaradi moratorija na posojila zaradi covida se pričakuje podaljšanje opazovalnega obdobja.

Vzpostavljeni sistem zgodnjega opozarjanja (»EWS«) za fizične osebe je treba nekoliko uskladiti z metodologijo. V članicah NLB Skupine potekajo aktivnosti za uvedbo EWS za prebivalstvo.

Proces ILAAP je bil dopolnjen s številnimi izboljšavami ob upoštevanju priporočil regulatorja. Banka je veliko truda posvetila ključnim področjem, ki jih je izpostavil regulator; ključni dokumenti in metodologije ter poročila so bili posodobljeni ali predloženi v skladu s pričakovani regulatorja. Nadaljnje izboljšave se izvajajo in bodo vključene v naslednji sveženj ILAAP v letu 2022.

Pri izračunu tržnih dolžniških vrednostnih papirjev in tveganja poravnave v okviru RWA za tržno tveganje niso bile ugotovljene pomanjkljivosti. Kreditno tveganje nasprotne stranke (»CCR«) in s tem povezane kontrole se dobro in učinkovito upravljajo; sistem limitov in izmenjava zavarovanja z denarnimi sredstvi se učinkovito izvajata in ustrezno delujeta, regulativne spremembe metodologije za RWA so bile ustrezno uvedene, filtriranje transakcij z vidika preprečevanja pranja denarja za banke je učinkovito. Čeprav se je na podlagi uredbe CRR spremenil izračun izpostavljenosti CCR, sprememba ni bila upoštevana tudi pri izračunu kapitalskih zahtev za tveganje CVA.

Proces upravljanja likvidnostnega tveganja je bil v preteklih letih dopolnjen z dodatnimi kontrolnimi aktivnostmi. Upravljanje likvidnostnega tveganja na ravni Skupine je opredeljeno v politiki, ki zajema širok nabor aktivnosti za zagotavljanje likvidnosti. Večina se pripravlja na ravni Skupine, pri čemer bi bilo mogoče aktivnosti znotraj enega dne še izboljšati na ravni Skupine; izračuni likvidnostnega blažilnika znotraj enega dne, poročanje količnikov NSFR.

Kreditni proces

Kreditni proces se nenehno nadgrajuje in optimizira. Vzpostavljene so ključne kontrole v procesu in ločevanje pristojnosti in nalog. Vendar pa se v procesu odobritve posojil podjetjem uporabljajo številne aplikacije in obsežna ročna obdelava podatkov. Poleg tega je proces še bolj zapleten zaradi obsežnih in zapletenih navodil ter kreditne dokumentacije.

Postopek odobravanja okvirnih kreditov v segmentu poslovanja s fizičnimi osebami je bil nadgrajen in podprt s kontrolami, vgrajenimi v aplikacijo IT. Kljub temu so bila podana priporočila za nekaj manjših izboljšav procesa, pa tudi postopka odobritve kreditne kartice s ciljem izvajanja avtomatskih kontrol.

Spremljanje moratorija in financiranja po pandemiji covida za vse segmente podjetij je ustrezno. Obstoječi sistem zgodnjega opozarjanja je bil nadgrajen z dodatnimi aktivnostmi, opredeljenimi za preprečevanje morebitnega poslabšanja poslovanja komitentov kot posledice covida-19. Seje odbora za spremljanje komitentov na opazovalnem seznamu (WLC) so organizirane pogosteje in prilagojene okoliščinam zaradi covida-19. Poslovne enote so v stalnem stiku s komitenti. Potrebne so izboljšave pri ustreznem samodejnem izračunu pogodbenih obveznosti komitentov fizičnih oseb.

Proces prestrukturiranja v segmentu poslovanja s fizičnimi osebami se je bistveno izboljšal; ekipa je dobro seznanjena s procesom prestrukturiranja in proaktivno išče priložnosti za izboljšave ali pospeševanje procesa.

Upravljanje zavarovanj kreditov se ves čas nadgrajuje in optimizira. Še vedno se pričakujejo nadaljnje izboljšave nadzora, spremljanja in kakovosti podatkov. Trenutno banka vzpostavi pregled vseh prejetih zavarovanj s podrobnejšega vsebinskega vidika tveganj.

Upravljanje slabih posojil

Banka je vzpostavila ustrezen sistem spremljanja in regulatornega poročanja o zmanjševanju obsega slabih posojil na ravni celotne Skupine. Delež slabih posojil se nenehno zmanjšuje. Proaktivna izterjava je vzpostavljena. Celovita prenova celotnega procesa izterjave je še vedno v teku.

Nepremičninske družbe v NLB Skupini pozitivno prispevajo k učinkovitemu upravljanju nepremičnin in s tem k zmanjševanju nedonosnih izpostavljenosti (»NPE«) članic Skupine. Potrebne so nekatere izboljšave pri usklajevanju s standardi Skupine.

Model podatkovne arhitekture

Pomanjkljivosti so vrzeli med formalno in dejansko odgovornostjo glede celostnega pristopa k modelom podatkovne arhitekture, kompleksno in heterogeno aplikacijsko okolje, povezano s še nedokončano arhitekturo podjetja, in prednostna obravnava tveganj v zvezi z obstoječim podatkovnim skladiščem v obdobju prehoda v novo okolje. Dosedanji rezultati projekta o podatkovnem in informacijskem kapitalu predstavljajo pomemben napredek pri izpolnjevanju ustreznih zahtev za združevanje in poročanje podatkov o tveganjih.

Varnost IT

Varnost IT se je precej izboljšala in je celovita, vendar so potrebne nekatere izboljšave pri oceni tveganj ter obravnavi tveganj in ukrepov.

Obvladovanje ključnih tveganj in kontrol upravljanja identitet in dostopa je ustrezno, potreben je dodaten poudarek na področju sistemskih gesel in upravljanja dostopa v oblaku.

Upravljanje gotovine v poslovalnicah

Leta 2021 je bilo pregledanih 27 poslovalnic v poslovni mreži, kar predstavlja tretjino vseh. Poudarek pregledov je bil na preverjanju skladnosti postopkov rokovanja z gotovino. Na splošno smo zabeležili napredek, vendar pa so še vedno možne izboljšave, zlasti v primeru ponavljajočih se pomanjkljivosti.

Drugo

Čeprav proces trgovanja z valutami poteka v različnih organizacijskih enotah, je dobro povezan s skupnimi aplikacijami. Pripadajoča tveganja se zmanjšujejo s samodejnimi in ročnimi kontrolami; zaključne transakcije v realnem času, samodejni prevzem delno zaključenih transakcij prodaje s finančnih trgov ob koncu dneva. Banka ima jasno opredeljene poslovne cilje storitve trgovanja z valutami, ki jo zagotavlja komitentom – od splošne do nižje ravni (od proračuna do KPI za posamezne trgovce).

5. OCENJEVANJE SKLADNOSTI PRAKSE PREJEMKOV S POLITIKO PREJEMKOV

Izplačila za leto 2020 so bila izvedena na podlagi sprejetega sklepa Nadzornega sveta NLB d.d. z dne 11. junija 2020, da se članom Uprave izplača nagrada v višini 25 % najvišje bruto plače, sorazmerno s trajanjem mandata posameznega člana Uprave v letu 2020. Za zaposlene s posebno naravo dela v NLB se je upošteval tudi način izplačila prejemkov, ki ga je sprejel Nadzorni svet.

Takšna odločitev Nadzornega sveta NLB je temeljila na okoliščinah v zvezi z epidemijo covid-19, pismu predsednika Nadzornega odbora Evropske centralne banke z dne 15. 12. 2020, višini odloženih sredstev za izplačilo dodatkov, ob upoštevanju meril za prilagoditev na podlagi KPI in KRI ter Politike prejemkov za zaposlene s posebno naravo dela.

Banka je izvajala tudi priporočila poglobljenega pregleda JST/ECB (vključno z opredelitvijo politike prejemkov za vse zaposlene).

6. IZVAJANJE PROGRAMA ZA ZAGOTAVLJANJE IN IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI DELA

Notranja revizija ima sprejet Program zagotavljanja in izboljševanja kakovosti dela z namenom zagotavljanja skladnosti delovanja s strokovnimi in etičnimi pravili notranjega revidiranja ter z namenom nenehnega izboljševanja učinkovitosti in uspešnosti svojega delovanja. Program se je v letu 2021 izvajal na različne načine, opisane v nadaljevanju.

a. Notranja presoja kakovosti

- stalni nadzor direktorja Notranje revizije nad delom notranjih revizorjev;
- stalni strokovni nadzor in usmerjanje dela notranjih revizorjev s strani strokovnih vodij;
- tedensko spremljanje napredovanja posameznih poslov z namenom izboljševanja učinkovitosti dela;
- redni nadzor porabe časa notranjih revizorjev;
- polletno in letno ocenjevanje doseganja ciljev notranjih revizorjev in Notranje revizije kot celote;
- merjenje zadovoljstva vodstev revidiranih entit z delom notranje revizije;
- izvedena notranja presoja kakovosti načrtov notranje revizije.

b. Izobraževanje in usposabljanje

12 od 28 notranjih revizorjev ima različne strokovne licence, ki jih podeljujejo slovenske in mednarodne inštitucije za revizijo. Od tega ima 7 revizorjev mednarodne licence na področju revidiranja informacijskih sistemov (CISA, CISM) in/ali presojevalca upravljanja informacijske varnosti, en revizor pa ima mednarodno licenco revizorja informacijske varnosti.

Velik del časa so notranji revizorji namenili strokovnemu usposabljanju in izpopolnjevanju v okviru različnih izobraževanj, ki so jih poleg banke organizirali Slovenski inštitut za revizijo (SIR), Mednarodni inštitut za revizijo (IIA), Mednarodni inštitut revizorjev Madžarske, Združenje revizorjev informacijskih sistemov (ISACA), Združenje bank Slovenije (ZBS) in druge pristojne institucije. Svoja znanja so izpopolnjevali na naslednjih področjih: upravljanje informacijskih sistemov in informacijske varnosti, varovanje informacij in osebnih podatkov, novosti v bančni regulativi s poudarkom na upravljanju tveganj, mednarodni računovodski standardi, preprečevanje prevar, zlorab in pranja denarja, korporativno upravljanje ter drugo. Seznanili so se tudi z mednarodnimi trendi na področju revidiranja ter izpopolnjevali svoje veščine komuniciranja.

c. Izvrševanje priporočil zunanje presoje kakovosti

Zadnja zunanja presoja kakovosti delovanja Notranje revizije NLB je bila opravljena v letu 2017. Zunanji izvajalec je potrdil splošno skladnost z vsemi mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju. Primerjalna analiza je pokazala, da je kakovost delovanja notranje revizije nad povprečjem mednarodne bančne in širše konkurence. Naslednja zunanja presoja bo izvedena leta 2022 v vseh bankah članicah NLB Skupine.

d. Nadzor nad delom notranje revizijskih služb v članicah NLB Skupine

V letu 2021 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- notranja presoja kakovosti notranjerevizijske funkcije v dveh odvisnih bančnih članicah (NLB Skopje in KB Beograd);
- uskladitev notranjerevizijske funkcije v KB Beograd s standardi notranje revizije Skupine;
- mesečna srečanja kompetenčnega področja z vodji notranje revizijskih služb odvisnih članic Skupine;
- sestanek v Ljubljani z vodji notranje revizijskih služb odvisnih članic Skupine;
- usposabljanja za notranje revizorje Skupine (primeri praktičnih revizij);
- redna strokovna pomoč notranjim revizorjem odvisnih članic Skupine pri izvajanju revizij;
- spremljanje poročil, ki jih pripravljajo notranji revizorji odvisnih članic Skupine za svoje organe upravljanja in nadzora (letni načrt dela, trimesečna in letna poročila o delu, izvrševanje revizijskih priporočil).

Ljubljana, 28. 1. 2022

Attila Kövesdi
Direktor Notranje revizije